

LAKIVALIOKUNNAN LAUSUNTO 15/2012 vp

Valtioneuvoston kirjelmä ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroinen tunnustaminen)

Suurelle valiokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Suuri valiokunta on 28 päivänä marraskuuta 2012 lähettänyt lakivaliokunnalle mahdollisia toimenpiteitä varten jatkokirjelmän 1. OM 26.11.2012 asiassa U 19/2011 vp ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroinen tunnustaminen).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- erityisasiantuntija Jussi Karttunen, oikeusministeriö.

Viitetiedot

Valiokunta on aikaisemmin antanut asiasta lausunnon LaVL 12/2011 vp.

VALTIONEUVOSTON JATKOKIRJELMÄ

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi

Euroopan komissio on 18.5.2011 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta. Työryhmäneuvottelut on aloitettu Unkarin puheenjohtajuuskauden lopulla kesäkuussa 2011, minkä jälkeen neuvottelut ovat jatkuneet Puolan, Tanskan ja Kyproksen puheenjohtajuuskausilla.

Kyproksen tavoitteena on saavuttaa OSA-neuvostossa 7.12.2012 yleisnäkemyks asetuksen artikloista.

Asetusluonnosta on käsitelty viimeksi 21.11.2012 attaseatasolla, ja sitä tullaan käsit-

telemään pysyvien edustajien komiteassa (Coreper II) 30.11.2012.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto suhtautuu myönteisesti käsillä olevaan asetusehdotukseen ja sen tavoitteisiin.

Suomi voi hyväksyä artiklat sen sisältöisinä kuin ne ovat viimeisimmässä asetustekstilunoksessa.

Asetusluonnoksessa on ongelmana se, ettei tunnustamisjäsenvaltion toimivaltainen viranomais anna vaaraa aiheuttavalle henkilölle tietoa suojelutoimenpiteen tunnustamisesta niissä tapauksissa, joissa suojeltutoimenpidettä ei mukauteta tunnustamisjäsenvaltiossa. Vaaraa aiheuttava henkilö ei näissä tapauksissa saa asianmukaisesti tietoa suojelutoimenpiteen tun-

nustamisesta toisessa jäsenvaltiossa. Ottaen kuitenkin huomioon 1) vallitseva neuvottelutilanne, 2) se, että tilanteet, joissa mukauttamista ei tarvita, tullevat olemaan suhteellisen harvinaisia, 3) asetuseruonnoksen suhteellisen ka-

pea soveltamisala sekä 4) taustalla oleva päämäärä uhrien aseman vahvistamisesta asetuseruonnoksen mukainen tunnustamismekanismi voidaan viime kädessä hyväksyä.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Asetusehdotus yksityisoikeuden alalla määrättyjen suojelutoimenpiteiden vastavuoroisesta tunnustamisesta on osa komission esittämää lainsäädäntökokonaisuutta, jolla pyritään vahvistamaan rikoksen uhrien oikeuksia Euroopan unionissa. Ehdotus myös täydentää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2011/99/EU eurooppalaisesta suojelumääräyksestä, jossa on kysymys rikosoikeuden alan lainsäädäntöinstrumentista.

Lakivaliokunta on aiemmassa lausunnossaan pitänyt tervetulleena, että Euroopan unionissa on ryhdytty laaja-alaisesti toimenpiteisiin rikoksen uhrin aseman parantamiseksi (LaVL 12/2011 vp). Nyt käsillä oleva yksityisoikeuden alan asetusehdotus on Suomen kannalta erittäin tärkeä, sillä edellä mainittua direktiiviä eurooppalaisesta suojelumääräyksestä ei sovelleta kuin rikoskytkentäisissä tapauksissa. Suomessa taas lähetyismiskiello voidaan määrätä paitsi tilanteissa, joissa on liittynyt rikokseen tai rikosepäilyyn, myös tilanteissa, joissa tällaista liittymää ei ole. Ehdotuksen tarkoitaman asetuksen myötä myös jälkimmäisenä mainitut lähetyismiskiellot, joilla ei ole kytkentää rikokseen, liikkuisivat vapaasti rajojen yli ja tunnustettaisiin muissa unionin jäsenvaltioissa. Valtioneuvoston kirjelmästä ilmenee, että tämänhetkinen luonnos asetusehdotukseksi poikkeaa komission alkuperäisestä asetusehdotuksesta siinä, että sen mukaan tunnustamisjäsenvaltion toimivaltainen viranomais ei anna

vaaraa aiheuttavalle henkilölle tietoa suojelutoimenpiteen tunnustamisesta niissä tapauksissa, joissa suojeltutoimenpidettä ei ole tarpeen mukauttaa tunnustamisjäsenvaltiossa. Tämä merkitsee sitä, että edellä mainituissa tapauksissa vaaraa aiheuttava henkilö ei tule tietoiseksi siitä, missä valtiossa suojelutoimenpide tunnustetaan ja missä se näin ollen tulee voimaan. Suomen kansallisessa lainsäädännössä sen sijaan lähetyismiskiellosta annetaan aina tieto vaaraa aiheuttavalle henkilölle. Vaaraa aiheuttavan henkilön oikeusturvaa ei asetusehdotuksessa siten ole aivan yhtä hyvin otettu huomioon kuin kansallisessa lainsäädännössä. Edellä mainittu lopputulos koskee kuitenkin vain sellaisia tapauksia, joissa ei ole tarpeen mukauttaa suojelutoimenpidettä tunnustamisjäsenvaltiossa, ja tällaisia tapauksia arvioidaan olevaan vain pieni osa suojelutoimenpiteistä. Saadun selvityksen mukaan myöskään neuvottelutilanne ei ole Suomen kannalta edullinen, sillä muilla jäsenvaltioilla ei vaikuttaisi olevan tässä suhteessa ongelmaa asetusehdotuksen kanssa. Edellä esitetyistä syistä valiokunta on päättänyt valtioneuvoston tavoin katsomaan, että tämänhetkisen asetuseruonnoksen artiklat voidaan viime kädessä hyväksyä.

Lausunto

Lausuntonaan lakivaliokunta ilmoittaa,

että se yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Anne Holmlund /kok	Jaana Pelkonen /kok
vpj.	Stefan Wallin /r	Arto Pirttilahti /kesk
jäs.	James Hirvisaari /ps	Kari Tolvanen /kok
	Johanna Jurva /ps	Ari Torniainen /kesk
	Suna Kymäläinen /sd	Kaj Turunen /ps
	Markku Mäntymaa /kok	Peter Östman /kd.
	Johanna Ojala-Niemelä /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Tuokila.